

စိတ်ကူးဖို့အနုပညာ

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဆရာကြီးများ၏ အဆိုအမိန့်များ

မြန်မာနိုင်ငံရုပ်ရှင်အစည်းအဝေးအတွက်
ပိုက်ကြီးအုန်းရွှေ ပုတ်တမ်းပြုစုခဲ့သည်။



ပုတ်တမ်းပြုစု

ဦးညီပု (၁၉၀၀) (ပထမမြန်မာရုပ်ရှင်မင်းသား)

ဦးညီပုသည် ၁၉၀၀၊ စက်တင်ဘာလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးဘညွန့်၊ အမိဒေါ်ငြိမ်းရှင်တို့မှ ဒုတိယမြောက် သားရတနာ ဖြစ်သည်။ ဇာတိ ပြည်မြို့၊ မြန်မာအဆွေတိုက် ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာရာမှ မိသားစုပါ ပြောင်းလာခဲ့ကြသည်။

အစိုးရပိုက်စကူးကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ် မြန်မာ ရုပ်ရှင် တီထွင်ကြံဆရိုက်ကူးရာ ... အားတက်သရော ပါဝင်ခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်ဖခင်ကြီး ဦးအုန်းမောင်အား လူအား၊ ငွေအားနှင့် ဉာဏ်အားပါ ကူညီစေခဲ့သည်။

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်တွင် ပထမဆုံး မိတ်ကပ်လိမ်းခြယ်ကာ ကင်မရာ ရှေ့တွင် အမူအရာလုပ်ခဲ့သူ၊ သရုပ်ဆောင်ပြသူဖြစ်ပြီး တတိယမြောက် မိမိပါဝင်သော ‘တောမြိုင်စွန်းက လွမ်းအောင်ဖန်’၊ ၁၉၂၃ တွင် မောင်ဘဌေး ... အမည်တွင်ကာ ‘ဘဌေးဆံတောက်’ ကိုလည်း ခေတ်စားစေခဲ့သည်။

တောမြိုင်စွန်းကားတွင် မင်းသားဒါရိုက်တာအဖြစ် ပထမဆုံး စလုပ်သူဖြစ်ပြီး ‘ကာပရက်တာအက်တာ’ ပုဂ္ဂလသရုပ်ဆောင်ဟု ဆိုလောက်သော မင်းသားဦးရွှေရိုးကို စတင်ပွဲထုတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားဘဝကပင် ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်း၌ ဝါသနာပါခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင် ဓာတ်ပုံရိုက်

ကျွမ်းကျင်ပြီး အသံဖမ်းခြင်း၊ သွင်းခြင်း၊ ကားတည်းဖြတ်ခြင်း၊ ကားကူးကားဆေး၌လည်း ဝိဇ္ဇာမြောက်အောင် တတ်ကျွမ်းသည်။ ‘မိမိအသုံးပြုသော ပစ္စည်းကိရိယာကို မိမိဘာသာ ပြင်ဆင်တတ်ရမည်’ ဟူသော ယုံကြည်ချက်အတိုင်း ရုပ်ရှင်စက်ကိရိယာပစ္စည်းများကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်တတ်လေသည်။

ဇာတ်ညွှန်းရေးရာ၌လည်း ရိုက်ညွှန်းအထိ ပီပြင်စွာရေးတတ်သည်။ မိမိတတ်ကျွမ်းသော ပညာကို ဆရာစားမချန် ပေးဝေတတ်သော ဦးညီပု၏ ရုပ်ရှင်တပည့်တပန်းများသည် ရုပ်ရှင်နယ်တွင် မနည်းတော့ပြီ။

ဓာတ်ပုံလှည့်စားချက်အမျိုးမျိုး၊ စပယ်ရှယ်အဖက်၊ အထူးဓာတ်ပုံပြုလုပ်ချက်များကို ကောင်းစွာနိုင်နင်းသည် (စကော့မိုးရှင်း) ခေါ် ရုပ်ရှင်မှ ရုပ်သေသွားသော အထူးဓာတ်ပုံပြုလုပ်ချက်ကို (အောတီကယ်လ် ပရင့်တား) ခေါ် ဣစ္ဆာသယလိုတရ ရုပ်ရှင်ကူးစက် မရှိသော်လည်း မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ.... ယင်းဣစ္ဆာသယလိုတရ၊ ကားကူးစက်ကို ပြည်တွင်းရှိ ကိရိယာများဖြင့် စမ်းသပ်တီထွင်နေသည်။

ဦးညီပုသည် သရုပ်ဆောင်အဖြစ် ‘မေတ္တာနှင့်သူရာ’ ၁၉၂၀၊ ‘ကျေးတောသူ မန’ ၁၉၂၁၊ ‘တောမြိုင်စွန်းက လွမ်းအောင်ဖန်’ ၁၉၂၃၊ ‘တစ်ခိုင်လုံးရွှေ’ ၁၉၂၄၊ ‘မှိုင်းဝေဝေ’ ၁၉၂၅၊ ‘သမိုင်းညွန့် ပေါင်း’ ၁၉၃၃၊ သရုပ်ဆောင်နှင့်ဒါရိုက်တာအဖြစ် ‘ဆုထူးပန်’ ၁၉၂၉၊ ‘ရွှေနှင်းဆီ’ ၁၉၃၁၊ ‘ဂျပန်ရင်သွေး’ ၁၉၃၅ အသံထွက်။

ဒါရိုက်တာအဖြစ် ‘ကျားသစ်မယ်’ ၁၉၂၃၊ ‘ပလုတ်တုတ်တုတ် စင်္ကြာရှင်’ ၁၉၂၅၊ ‘ရွှေမင်းဝံ’ ၁၉၂၆၊ ‘မြတဘက်’ ၁၉၂၇၊ ‘မြအေးယဉ်’ ၁၉၂၇၊ ‘မြိုင်နန်းစံ’ ၁၉၂၆၊ ‘ချစ်သွေးညီညီ’ ၁၉၃၁၊ ‘ချစ်ရေစင်’ ၁၉၃၅၊ ‘ပန်းသစ္စာ’ ၁၉၅၄။

ကြီးကြပ်သူ ဒါရိုက်တာအဖြစ် ‘သံခမောက်’ ၁၉၃၅၊ ‘စမ်း

ရေယဉ်' ၁၉၃၆၊ 'ချစ်လူယောင်' ၁၉၃၈ (အသံထွက်)၊ 'ကိုယ့်ရင်သွေး' ၁၉၅၅၊ 'ချစ်သံသရာ' ၁၉၅၇၊ '၅၂၈' ၁၉၅၈၊ 'နန်းထက်က ပန်းတစ်ခက်' ၁၉၆၃၊ 'မမှောင်သောအလင်း' ၁၉၆၅၊ 'သမန်းကျား' ၁၉၇၀ စသော ဇာတ်ကားများ ရိုက်ကူးခဲ့သည်။

ဦးညီပုသည် ရုပ်ရှင်လောကအကျိုးအတွက် အသင်းအပင်း များတွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်တတ်သည်။ စစ်ကြိုခေတ် က မြန်မာပြည်ရုပ်ရှင်အသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရုပ်ရှင်နှင့်ပြဇာတ်အစည်း အရုံး၊ ရုပ်ရှင်ကောင်စီ ၁၉၆၈မှ၁၉၇၅ အထိ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရုပ်ရှင်ကောင်စီ စည်းရုံးရေးကော်မတီ (၂၁) ဦး အကြံပေးအဖွဲ့ ... စသည်တို့တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။





ဦးညီပု

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဖခင်၊ သရုပ်ဆောင်၊ ဒါရိုက်တာ၊

စက်မှုပညာရှင်၊

ဆရာကြီး ဦးညီပု

ပဉ္စဂုဏ် အဟံဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ

ယနေ့ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဖခင်သရုပ်ဆောင် ဒါရိုက်တာ စက်မှုပညာရှင် ဆရာကြီးဦးညီပုသည် ကမ္ဘာ့အနောက်ခြမ်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်မြို့တွင် သောမတ်အယ်ဒီဆင်က ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ရှင် စတင်တီထွင်ခဲ့ပြီးနောက် (၅) နှစ်အကြာ ၁၉၀၀ ပြည့်တွင် မွေးဖွားခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်မြို့ အင်္ဂလိပ်ပိုင် ဂိုးကုမ္ပဏီနှင့်အပြိုင် မြန်မာကုန်တိုက်ကို စတင်တည်ထောင်သော မြန်မာအဆွေကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ဦးဘညွန့်၏ သားတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

ဦးညီပု ကျောင်းသားဘဝ၊ ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဂေါ်ဒဝင်လမ်း(ယခု လမ်းမတော်)နှင့် ကျုံးကြီးလမ်း (ယခု အနော်ရထာလမ်း) ထောင့်၊ ကျုံးဖို့ထားသော မြေကွက်၌ ရွက်ထည်ရုံဆောက်ကာ အယ်ဒီဆင်ဘိုင်စကုတ်ဟု ပြသရာမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရုပ်ရှင် စတင် ရောက်ရှိလာလေသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားသား ဓာတ်ပုံဆိုင်များနှင့် အပြိုင် မြန်မာအမျိုးသားဓာတ်ပုံဆရာကြီး ဦးအုန်းမောင်သည် လန်ဒန်အတ်

ဓာတ်ပုံဆိုင်ကိုဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာမှ ဝါသနာအလျောက် ၁၉၁၆ ခုနှစ်၌ ရုပ်ရှင် စတင်စမ်းသပ်ရိုက်ကူးရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဓာတ်ပုံဆရာ ဦးမောင်မောင်နှင့် ကျောင်းနေရင်း ဓာတ်ပုံပညာ လေ့လာဆည်းပူးနေသော ဦးညီပုတို့ ပူးပေါင်းမိကြလေသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်၌ ဘိလပ်သွား မြန်မာကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းရှိန် ဈာပနကို ရုပ်ရှင်သတင်းကားအဖြစ် ရိုက်ကူးပြသနိုင်သဖြင့် ရုပ်ရှင်အစ ၁၉၂၀ ခုနှစ်က ဆိုနိုင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ် ပထမကျောင်းသားသပိတ်ကြီးတွင် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ် ဦးညီပုမှာ ကျောင်းပြန်နေခွင့် မရှိတော့သဖြင့် စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်း၊ ဒါရိုက်တာ ဦးတုတ်ကြီး၊ ဓာတ်ပုံဆရာ လန်ဒန်အတ် ဦးအုန်းမောင်တို့နှင့်ပူးပေါင်းကာ မင်းသား မောင်ညီပု၊ မင်းသမီးမရီတို့ဖြင့် ‘မေတ္တာနှင့်သူရ’ Love & Liquor မြန်မာစာတန်းနှင့် အင်္ဂလိပ်စာတန်းထိုး မြန်မာဇာတ်လမ်း ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို စတင်ရိုက်ကူးပြသရာမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာရုပ်ရှင်သည် စတင်ပေါ်ပေါက် ထွန်းကားလာခြင်းဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာရုပ်ရှင်ကို စတင်သည့် မြန်မာ့ရုပ်ရှင် ဖခင်ကြီးများအဖြစ် ဓာတ်ပုံဆရာကြီး လန်ဒန်အတ်ဦးအုန်းမောင်နှင့် ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် မင်းသားဆရာကြီး ဦးညီပုတို့ကို မော်ကွန်းတင်ရမည် ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်သက်တမ်းတစ်လျှောက် ဆရာကြီး ဦးညီပုအား ပထမဆုံး သရုပ်ဆောင်အဖြစ်သာမက ရုပ်ရှင်ဇာတ်ညွှန်း၊ ဒါရိုက်တာ၊ ဓာတ်ပုံ၊ အသံ၊ ကားကူးကားဆေး၊ ကားဆက် (ဖလင်အယ်ဒီတာ) စသည့် ရုပ်ရှင်ပညာရပ်များကိုပါ ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်သော ဆရာကြီးအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂) ရက်နေ့မှစ၍ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ အမှတ် (၁၆) ဝက်ပါလမ်းရှိ မြန်မာနိုင်ငံ ရုပ်ရှင်

ကောင်စီစည်းရုံးရေးကော်မတီ အဆောက်အဦတွင် ဖွင့်လှစ်သည့် ဒါရိုက်တာ အခြေခံသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁/၈၄) တွင် ဆရာကြီးနှင့် တကွ တခြားမြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာကြီးများ ဟောကြားပို့ချသော အဆိုအမိန့်များကို တစ်ပေါင်းတည်း မှတ်တမ်းပြုဖော်ပြအပ်ပါသည်။

＊

ဆရာဦးညီပု အဆိုအမိန့်

ရုပ်ရှင်ဆိုတာ ဘာလဲ ...။ ရုပ်ရယ်၊ ရှင်ရယ် ... ပေါင်းစပ်ထား တဲ့အတွက် ရုပ်ရူပက ရှင်သန်သွားလာလှုပ်ရှားနေတဲ့ ပညာရပ်ပဲ ဖြစ် တယ်။

ရုပ်ရှင် ဘယ်လိုဖြစ်ပေါ်လာသလဲ။

ရုပ်ရှင်အစမျက်စိကလို့ ဆိုနိုင်တယ်။ မျက်စိနောက်ရှိ အကြည့် ကွက်လေးများမှာ မျက်စိရှေ့မှ ရုပ်သွင်များ ... တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်စပ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါကို အခြေခံပြီး ဖော်ဆောင်ဖန်တီးထားတဲ့ သိပ္ပံ ပညာရပ်ဟာ ရုပ်ရှင်ပဲ။

ရုပ်ရှင်ရိုက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စာရေးဆရာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါရိုက် တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကင်မရာမင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ (SCRIPT) ရေးတဲ့လူပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်သမိုင်းကိုမှ မသိလျှင် ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်းမှာ ဝင်လုပ်ဖို့ မကောင်းဘူး။ အနည်းဆုံး ရုပ်ရှင်သမိုင်းအတိုချုပ်ကိုတော့ သိထားရ မယ်။

ရုပ်ရှင်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံတို့မှာ စတင်ခဲ့တယ် လို့ အခြေခံအားဖြင့် ပြောရမယ်။ ပြောနိုင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ရုပ်ရှင်ဖြစ်လာအောင် ၁၉၁၄/၁၅ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ကြံစည်ခဲ့ကြပြီး ၁၉၂၀ ခုနှစ်ကျမှ

ထမြောက်အောင်မြင်လာတယ်။

ယခုသင်တန်းတွေဟာ ဒါရိုက်တာဆရာလုပ်မယ့်လူတွေဖြစ်လို့ ဓာတ်ပုံကင်မရာအကြောင်း၊ ဇာတ်ညွှန်းအကြောင်း ... စတဲ့ ရုပ်ရှင်ပညာ ပိုင်းတွေကိုလည်း သိထားဖို့လိုတယ်။

ဥပမာ ... ဓာတ်ပုံကင်မရာမှာဆိုရင် LENS မှန်ဘီလူး အကြောင်း သိထားသင့်တယ်။ သူတို့ဆီမှာ ကင်မရာတွေဟာ ကမ္ဘာကို တစ်ခါလှည့်ပြီး ပြန်လာရင် ... ဒီကင်မရာကို ဆက်မသုံးတော့ဘူး။ ကြက်တန်းအဟောင်းဆိုင်ပို့လိုက်တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာတော့ ကြက် တန်းက ပစ္စည်းကိုပဲ ရှာဖွေပြီး သုံးနေရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီက ကား တွေ ဘာဖြစ်လို့ မကောင်းသလဲ။ မှန်တယ်၊ တုန်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ မှန်သလဲ၊ တုန်သလဲ LENSတွေ မကောင်းဘူး။ သုံးနေတာက ကြာလှ ပြီ။ LENS မှာလည်း မှန်ပြားတစ်ခုနဲ့တစ်ခုကြားက ကော်တွေခြောက်ပြီး ကွာဟသွားတဲ့အတွက် Out of Focus မှန်ဝါးသွားတတ်တယ်။ လူတွေ အသက်ကြီးလို့ မျက်စိမှန်ရင် ဝါးသွားတဲ့ သဘောပေါ့။

နောက်ပြီး LENS မှန်ပြောင်းအတိုအရှည်၊ အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိတယ်။ မီလီမီတာနဲ့ အမှတ်အသားပြုထားကြတယ်။ မီလီမီတာ အမှတ် ကြီးလာလေ အရပ်အရွယ်ကြီးလာပြီး အမြင်နီးလာတယ်။ မီလီမီတာ သေးရင်တော့ အရပ်သေးပြီး ဝေးသွားတာပဲ။ ကျွန်တော့် ဇာတ်ကားတွေ မှာ ဖိုက်တင်အခန်းရိုက်ရင် ထိုးလိုက်တဲ့ လက်သီးကို (၇၅) မီလီမီတာ မှန်ဘီလူးနဲ့ ရိုက်လိုက်ပြီး အထိုးခံရလို့ လူ လွင့်ထွက်သွားတာကိုတော့ (၂၅) မီလီမီတာ LENS နဲ့ ရိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ လူဟာ အဝေးကြီး လွင့်ထွက်သွားတဲ့အမြင်မျိုး ပရိသတ်က မြင်ရတယ်။ လက်သီးထိုးတာ ... တော်တော်ပြင်းလို့ အဝေးကြီးလွင့်သွားတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် LENS အသုံးအနှုန်းသုံးတယ် ဆိုလိုတယ်။

အသံဖမ်းတဲ့ မိုက္ကရိုဖုန်းမှာလည်း အမျိုးမျိုးအစားစား

ရှိပါတယ်။ မာလ်တီဒါရိုက်ရှင်နယ်၊ ယူနီဒါရိုက်ရှင်နယ် ... ဆိုတာတွေရှိတယ်။ မိတ္တူရီဖုန်းကို လေတိုက်ခတ်မှုမှ ကာကွယ်ပေးဖို့ လက်ကိုင်ပဝါပါးပါးလေးကို မိတ္တူရီဖုန်းထိပ်မှာ ချည်ပေးလိုက်ရင် လေတိုက်မှုအနှောင့်အယှက်ကို ကာကွယ်စေနိုင်တယ်။ အပြင်မှာ သာမန်ရိုးရိုး စကားပြောရာမှာ လူချင်းတည့်တည့်ပြောလို့ရတယ်။ မကြားရင် ရှေ့တိုးပြောလိုက်ရင် ကြားရတယ်။ ရုပ်ရှင်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ မိုက်အမျိုးမျိုး သုံးရတယ်။

ရုပ်ရှင်အသံဖမ်းရာမှာလည်း နည်းစနစ်နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဧရိယာစနစ် (AREA SYSTEM) နဲ့ ဒင်ဆီတီစနစ် (DENSITY SYSTEM)။

ကြေးဧရိယာကတော့ ဘီးစိတ်သဘောပါ။ ဘီးကြားထဲမှာ ကြေးတွေဘာတွေ ဘာမျှမရှိစေရသလိုပါပဲ။ ကြေးမရှိမှ အရာပိုရောက်ပါတယ်။

ဒင်ဆီတီဆိုတာကတော့... ဓာတ်ပုံဆေးသား ဖလင်ကော်ပြားပေါ်မှာ၊ ဆေးသားပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ထင်တဲ့သဘောပဲ။

အဲဒီဒင်ဆီတီအသံလှိုင်းကို ဆေးသားပိန်းပိတ်နေအောင် ကားဆေးပေးလိုက်ရင် ဘာမျှသုံးလို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး။ အသံလုံးဝမထွက်တော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ကားကူးကားဆေးလည်း နားလည်ရမယ်။ မိမိနားလည်ထားမှ သူများပြောတာ ကိုယ်မခံရဘူးပေါ့။ မိမိက နားလည်ထားရင် အစစအရာရာမှာ ဆွေးနွေးဖလှယ် လုပ်လို့ရတာပေါ့။



ဟောပြောပို့ချချက်များ

နိုင်ငံခြားက ရုပ်ရှင်တွေ ရောက်မလာခဲ့ရင် ... ဒီနေ့ ကျွန်တော် တို့ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဆိုတာလည်း ပေါ်လာမှာမဟုတ်ဘူး။ ၁၉၀၅/၆ ခုမှာ မြန်မာပြည်ကို ဂျပန်နယ်လှည့်ရုပ်ရှင်ရောက်လာတယ်။ ကျွန်တော့် မိဘတွေက ကျွန်တော့်ကိုခေါ်သွားတယ်။ ဟိုတုန်းက ပြစက်တွေက သေးသေးလေးတွေပဲ။ ကာဆိုက်မီးနဲ့ ထိုးပြရတယ်။ ဂျပန်မလေးတွေ ထီးကလေးနဲ့ ကနေတာတွေ၊ ကောင်းကင်ကို ပျံတက်သွားတာတွေ၊ မျက်လှည့်တွေပြပါတယ်။ အဲဒီကတည်းက ကျွန်တော် ရုပ်ရှင်ကို တော်တော် စိတ်ဝင်စားသွားပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဝင်စားသွားတာဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ သဘာဝကိုပါ ပြောင်းလဲသွားစေပါတော့တယ်။

ရန်ကုန် သိမ်ဖြူလမ်းမှာ စတားပြပွဲရုံတစ်ရုံရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာ မျက်လှည့်ပွဲ၊ နပန်းပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ပွဲတွေ ပြတယ်။ အဲဒီရုံမှာပဲ (၁) ဇီဂိုဖားဆိုတဲ့ သူခိုးကြီးရုပ်ရှင်ကား ကြည့်ခဲ့ရတယ်။ ဇာတ်လမ်း အရှည်ကြီးတွေပဲ။ ကျုံးကြီးလမ်းနဲ့ လမ်းမတော်ထောင့်မှာလည်း ‘အယ်ဒီဆင်’ ရုံနဲ့ ‘ဟိပိုဒရုံး’ ရုံတွေရှိတယ်။ အမေရိကန် ဆိုင်အိုဂရမ် ကုမ္ပဏီမှာ ကားတိုများကိုပြပါတယ်။ ဟိုးတုန်းက ရုပ်ရှင်ကို ဘိုင်စကုတ်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ရွှေတိဂုံ ဘုရားလမ်းနဲ့ ဦးဝိစာရလမ်းထောင့်မှာ ‘အလန်ဘရာ’ ဆိုတဲ့ရုံရှိတယ်။ စကိတ်စီးပွဲတွေပြတယ်။ နောက်ပိုင်း အဲဒီရုံတွေ ပျောက်သွားပြီးတော့ ‘အင်ပါရာ၊ စီနီမားဒီပဲရစ်၊ အယ်လ်ဖင်စတုံး’ ဆိုတဲ့ ရုံသုံးရုံ ... ယခု ဗိုလ်ချုပ်ဈေးရှေ့မှာ ပေါ်လာတယ်။ ရုံတွေရှေ့မှာ ညဈေးတန်းကြီး ရှိတယ်။ စားရင်းသောက်ရင်းနဲ့ ရုပ်ရှင်ဝင်ကြည့်ကြတယ်။ အဲဒီရုံမှာ မှတ်မှတ်ရရ ကျွန်တော် ကြည့်ဖူးတဲ့ ကားတစ်ကားရှိတယ်။ နီးရိုး ဘုရင်ကြီးပါတဲ့ ကားပဲ။ အဲဒီဘုရင်ရူးကြီးဟာ သူထင်ရာတွေ လျှောက် လုပ်တယ်။ သူ့ရဲ့ အပျိုတော်ရုံတွေကို အင်အားတွေ အတင်းချွတ်ပစ်တယ်။

ကိုယ်တုံးလုံးကြီးတွေ ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။ နောက်ပြီး အပျိုတော်တွေကို သူက ပွေ့ချိုပြီး သလွန်ပေါ်ကိုတင် မှန်ဘီလူးအဝိုင်းကြီးနဲ့ ခေါင်းကစပြီး ကြည့်တော့တာပဲ။ Close up တွေနဲ့ မမြင်ချင်တာတွေ အစုံမြင်ရတော့တာပဲ။ ကျွန်တော် ပထမနေ့ ပထမဦးဆုံးပွဲကြည့်လိုက်ရတော့ ... ဒါတွေ အကုန်မြင်လိုက်ရတယ်။ နောက်ရက်တွေကျတော့ ဒီအခန်းတွေ မပါတော့ဘူးခင်ဗျ။ လက်ဝါး ဆင်ဆာဆိုတာ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခန်းတွေရောက်ရင် အော်ပရေတာ၊ ပြစက်မောင်းသူက ပြစက်မှန်ဘီလူးရှေ့မှာ လက်ဝါးနဲ့ထိုးကာ လိုက်တော့ မမြင်ရတော့ဘူးပေါ့။ အဲဒီကစပြီး ဆင်ဆာဆိုတာပေါ်လာ လေရောသလားလို့ ထင်မိတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ တရားဝင်ဆင်ဆာပေါ်လာတာကတော့ ... ၁၉၂၂ ကျမှပါ။

အဲဒီရုပ်ရှင်ကားတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ... ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုရုပ်ရှင်ကားတွေကို ဗမာတွေရော မလုပ်နိုင်ဘူးလားလို့ တွေးမိတယ်။ ရုံမှာ ပြစက်မောင်းတဲ့ ရုပ်ရှင်အော်ပရာတွေဆီ ကျွန်တော်သွားပြီး ဖလင်စ အပြတ်လေးတွေ သွားဝယ်ပြီး လေ့လာကြည့်တယ်။ ဖလင်တစ်ကွက် ချင်းမှာ ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းချင်း ထင်နေတာကို တွေ့ရ သိလာရတယ်။ အဲဒီလို ကြံဆနေတုန်း ဦးအုန်းမောင်နဲ့ တွေ့တော့တယ်။ သူက မျက်နှာဖြူဓာတ်ပုံကုမ္ပဏီ ဒီအေအဟူဂျာမှာ ဓာတ်ပုံခဲထိုး TOUCHING နဲ့ FINISHING အချောကိုင်တာတွေကို လခစားလုပ်နေတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အဲဒီဆိုင်မှာ ဓာတ်ပုံပစ္စည်းတွေ ခဏခဏဝယ်ရင်း ဦးအုန်းမောင်နဲ့ ရင်းနှီးသွားတယ်။

အဲဒီဆိုင်မှာ သူထိုင်နေတဲ့နောက် မှန်ဗီရိုထဲမှာ အန်ဇိုင်း (Ensign) ရုပ်ရှင်ကင်မရာကို တွေ့လို့ ကျွန်တော် ဝယ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ Camera ကိုယ်ထည်က ကွဲနေပြီး မှန်ဘီလူးလည်း မပါလာတော့ ဘာမျှ မလုပ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ နောက်ပိုင်း အဲဒီကင်မရာမျိုးကိုပဲ ဒီဆူဇာမှာ သွားတွေ့လို့ ဝယ်လိုက်ပြန်တယ်။ အဲဒီကင်မရာကတော့ ... မကွဲဘူး။ မှန်ဘီလူးလည်း

ပါတယ်။ အဲဒီကင်မရာနှစ်လုံးကို ပေါင်းပြီး တစ်လုံးကောင်း ရအောင်ယူ
တယ်။ ဒီလိုအင်ဇိုင်းကင်မရာနဲ့ပဲ ဦးအုန်းမောင်နဲ့ ခြင်းလုံးခတ်တာကို
စရိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်ဟာ ၁၉၁၄/၁၅ ခုမှာပါ။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာရုပ်ရှင်ဟာ နိုင်ငံခြားနဲ့ယှဉ်ကြည့်ရင် သိပ်
နောက်မကျဘူး။ အိန္ဒိယမှာ ၁၉၁၃ ခုနှစ်မှာ ဟာရီချန်ဒရာ BLACK
& WHITE ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို ပြခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့က ၁၉၂၀
ခုမှာ စပြနိုင်တယ်။ ဦးထွန်းရှိန် ဈာပန၊ မေတ္တာသူရာ ဇာတ်ကား စပြ
နိုင်တယ်။

လန်ဒန်အတ် ဦးအုန်းမောင်ဟာ ၁၈၉၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် (၁၀)
ရက် မွေးတယ်။ စပါးကုန်သည် ဦးဖိုးတီ+ဒေါ်မြတို့၏ သား၊ ကျွန်တော့်
ထက် (၁၀)နှစ် ကြီးတယ်။ ရုပ်ရှင်ကို စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့် စတုန်းက
(၂၄) နှစ်သာ ရှိသေးတယ်။

မေတ္တာနဲ့သူရာကိုတော့ WILLIAMSON ကင်မရာနဲ့ ရိုက်ပါ
တယ်။

အင်ဇိုင်းကင်မရာကတော့ ကလေးကစားသလောက်ပဲ ရှိပါ
တယ်။

မေတ္တာနဲ့သူရာ ဇာတ်ကားဖို့ စီစဉ်ရာမှာ ... ကျွန်တော့်ကို
ဦးအုန်းမောင်က အားကိုးပြီး လုပ်ပေးပါဆိုတော့ ကျွန်တော်က ဒါရိုက်
တာ တုတ်ကြီး၊ ပညာအလင်းမန်နေဂျာ ဦးပုကြီးကို သွားတွေ့တယ်။
ဒါရိုက်တာကြီး ဦးပုကြီးဟာ ရင်အုပ်ကြီး၊ ပခုံးကားကားနဲ့ တုတ်တုတ်
ခိုင်ခိုင်ကြီး၊ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ လူဆိုးကြီးရုပ်မျိုး။
စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်းရုပ်မျိုး။ စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်းကိုလည်း
ဆွေးနွေးတယ်။ ပီမိုးနင်းဟာ ကျွန်တော့်အဖေကုမ္ပဏီဖြစ်တဲ့ မြန်မာအဆွေ
မှာ သူလုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ပီမိုးနင်းဟာ အမှန်တကယ်က ခရစ်ယာန်ပါ။
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြည်မြို့ကိုကြွတဲ့အခါမှာ ပဉ္စင်းတက်

လိုက်တယ်။ ဦးပွင်းပီမိုးနင်းကို ဒီပြင် ဦးပွင်းတွေက ဧရက်လို့ခေါ်ကြတယ်။ သူ့ဆီက မေတ္တာနဲ့သူရာ ဝတ္ထုတစ်ခုရတယ်။

ပီမိုးနင်းရဲ့မေတ္တာနဲ့သူရာဝတ္ထုကို ယူရိုက်တဲ့အခါ ဇာတ်ကားအထဲမှာ ဦးပုကြီးဟာ တုတ်ကြီးဆိုပြီး လူကြမ်းအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်က မောင်ဘစောဆိုပြီး မင်းသားဝင်လုပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ OPPOSITE ရင်ဆိုင် ယှဉ်ပြိုင်ရတဲ့ စင်ပြိုင်မင်းသားကတော့ ... ဟိုတုန်းက မြန်မာပြည်မှာ ဘောလုံးဝိဇ္ဇာမောင်ချစ်ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရိုက်တဲ့နေရာမှာ အများအားဖြင့် အောက်ဒိုး၊ အပြင်ခန်းတွေကျတော့ ပြည်လမ်း၊ ရှစ်မိုင်ထောင့်မှာရှိတဲ့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ ထမင်းဆိုင် နှစ်ဆိုင်သုံးဆိုင်မှာ စခန်းချ စားသောက်ပြီးမှ ရိုက်မယ့်နေရာကို လှည်းနဲ့သွားရတယ်။ မနက်လေးနာရီထဲသွားမှ ရှစ်နာရီ၊ ကိုးနာရီလောက် ရောက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဟိုတုန်းက လမ်းတွေ၊ အိမ်တွေ ဘာမှမရှိသေးဘူး။

ခု စိတ်အထူးကုဆေးရုံလမ်းဟာ ဟိုတုန်းက လမ်းငယ်ငယ်လေး။ ဘေးနှစ်ဖက် ဝါးရုံတွေ အုံ့ဆိုင်းနေတယ်။ နောက် ရပ်ရှင်သမားတွေကလည်းပဲ အဲဒီမှာပဲ စခန်းချကြပါတယ်။ ဒါ အသံတိတ်ခေတ်ပါ။ ကျွန်တော်က အမေ၊ အဖေ မသိအောင် ခိုးရိုက်နေတာ။ ကျွန်တော့်နှမမခင်ရီပဲ သိတယ်။ မနက်အစောကြီး အခု တိုးရစ် ဘားမားတိုက်ပေါ်ကနေ အဝတ်ထုပ်ကြီးတောင် ပစ်ချရတယ်။ အဲဒါကို ပုလိပ်တွေတွေ့လို့ ဦးအုန်းမောင်ရှိတဲ့ ကုန်သည်လမ်းအထိ လိုက်လာပြီး အထုပ် တစ်ထုပ်နဲ့ လူတစ်ယောက် ဒီထဲဝင်သွားတယ်၊ ဘယ်မှာလဲ မေးပါရော။ ဟိုကလူတွေက မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ရပ်ရှင်ကား ရိုက်မလို့ဆိုတော့မှ အောင်မလေးဟဲ့ဆိုပြီး ပုလိပ်တွေ ပြန်သွားတယ်။

အခု မိုးညှင်းတောရကျောင်းနဲ့ မျက်စောင်းထိုးမှာ တိုက်တစ်လုံးရှိတယ်။ အဲဒီမှာ သမီးရည်းစား စကားပြောတဲ့အခန်းကို ရိုက်တယ်။

သမီးရည်းစားစကားပြောတုန်း အဖေလာတာနဲ့ တံခါးပေါင်က ကျော်ပြီး ခုန်ချထွက်ပြေးမယ်လို့ တန်းလန်းကြီးဖြစ်နေတုန်း ဒါရိုက်တာက (နေဦး...နေဦး) ဖလင်ကုန်သွားပြီဆိုတော့... ဒုက္ခရောက်တာပေါ့။ ဒီအတိုင်း မနေနိုင်တော့ဘဲ ခုန်ချလိုက်တာ အောက် ခဲတွေနဲ့ဆောင့်မိပြီး ဖနောင့် နာသွားတယ်။ အဲဒီနေ့ မရိုက်နိုင်တော့ဘူး၊ ပြန်ကြရတော့တယ်။ အဲဒီ ရုပ်ရှင်ရဲ့ ကရိုကထလေး ပြောပြတာပါ။

နောက်တစ်ခါ မေခလမ်း ဝင်ခါနီး ကွေ့သွားတဲ့ အဆင်းလေး ရှိတဲ့ ပြည်လမ်းမှာ ကျွန်တော်က ကင်မရာတစ်လုံး၊ ဦးအုန်းမောင်က ကင်မရာတစ်လုံး၊ ကျွန်တော်က ကားပေါ်က အောက်ကိုလိမ့်ကျမယ့် လူတွေ ရိုက်ဖို့ပါ။ အောက်ကို ငဲ့ရိုက်နေတုန်း ကင်မရာက မှန်ဘီလူး ပြုတ်ကျသွားတာနဲ့ လိမ့်ကျတာကို မရလိုက်ဘူး။ ပြန်ရိုက်မယ်ဆိုတော့ မော်တော်ကားက လိမ့်ပြီးထိုးကျနေပြီ။

ဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ဟိုတုန်းက ရုပ်ရှင်ရင်ရှုပ်ခဲ့ရတဲ့ တကယ့်အဖြစ်အပျက်ပါ။

‘မေတ္တာနဲ့သူရာ’ ဇာတ်ကား အခန်းတော်တော်များများ ရိုက်ပြီး ပေမဲ့ ဖလင်ကို ချက်ချင်းမဆေးနိုင်သေးပါဘူး။ အိန္ဒိယ ကာလကတ္တား ကို ပို့ပြီးဆေးရပါတယ်။ ဆေးပြီး ဖလင်များ ပြန်ရောက်လို့ ပြကြည့်တဲ့ အခါ ဖလင်တွေဟာ တုန်လည်းတုန်၊ မှုန်လည်းမှုန်တာကို တွေ့ရတယ်။ နှစ်လုံးကို တစ်လုံးပေါင်းပြီးရိုက်ရတဲ့ ကင်မရာရဲ့အဖြစ်ပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဝီလျံစင်ကင်မရာရောက်လာတဲ့အထိ စောင့် ရိုက်ရတယ်။ ရိုက်လို့ပြီးခါနီးမှာ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီး ရှာမရဘူး၊ ပျောက်သွားတယ်။ ဟာ ... မအေးကြည် ပျောက်သွားတယ် ရှာပါဦးဆိုတော့ ... မယ်မင်းကြီးမ က လင်နောက်လိုက်သွားတာကိုး။ ဘယ်သူနဲ့ လိုက်သွားတာ၊ အဲဒါကို စောင့်ရတာလည်း တစ်ဒုက္ခ။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်ဟာ လုပ်ငန်းစကတည်းက အတိတ်

နိမိတ်မကောင်းဘူး။ မင်္ဂလာမရှိဘူး။ မဖြစ်သင့်တာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီနေ့အထိလည်း ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့ပဲ။ ချောချောမောမော မရှိဘူး။ နောက် ပြန်ရောက်ရောက်နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ရုပ်ရှင်ပစ္စည်း ဘာမှ မဝယ် နိုင်၊ မခြမ်းနိုင်ဘဲ ဒီနေ့ထိ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် (၃၀) လောက်က ပစ္စည်းတွေကို သုံးနေရတယ်။ အမှန်အတိုင်းက ... ဒီဟာတွေဟာ ကြက်တန်းပို့ဖို့ ကောင်းနေပြီ။

ကျွန်တော်တို့ ‘မေတ္တာနဲ့သူရာ’ ဇာတ်ကားကို ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၆) ရက်နေ့မှာ စီနီမာဒီပဲရစ်ရုံမှာ ရုံတင်ပြနိုင်ပါတယ်။ ဒီစီနီမာဒီပဲရစ်ရုံက ဘယ်မှာလဲဆိုရင် ... ယခု ဗိုလ်ချုပ်ဈေးနေရာမှာပေါ့။ အဲဒီမှာမပြခင် ရိုက်နေတဲ့အချိန်မှာပဲ ဦးပု၊ ဦးဘဘော၊ ဦးထွန်းရှိန်တို့ ဘိလပ်သွားပြီး ‘ဟုန်းမရှူး’ သွားတောင်းပါတယ်။ မြန်မာအဖွဲ့ ပြန်ရောက် တဲ့အခါ ဦးထွန်းရှိန် ဆုံးသွားပါတယ်။

အဲဒီဈာပနကို ကျွန်တော်တို့ကို မှတ်တမ်းတင်အဖြစ်နဲ့ ရိုက်ခိုင်း တော့ သွားရိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ဦးမောင်မောင်က တစ်ဆိုင်း၊ ကျွန်တော့်အစ်ကို ဦးတင်နွယ်နဲ့ဦးအုန်းမောင်က တစ်ဆိုင်း ရိုက်ကြပါ တယ်။ အမေရိကန် (၆)ပိုင်းကားနဲ့ တွဲပြပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ရိုက်ပြီးတဲ့ဖလင်တွေကို ကာလကတ္တားကို ပို့ပြီး မဆေးနိုင်တော့ပါဘူး။ ကုန်သည်လမ်းက ဦးအုန်းမောင်ရဲ့ ဓာတ်ပုံဆိုင် မှာပဲ ကျွန်တော်တို့ဆေးရပါတယ်။ ဓာတ်ပုံဆိုင်မှာဆိုရင် ယခုခေတ် စက်တွေနဲ့ ဆေးသလို မဟုတ်ပါဘူး။ ဓာတ်ပုံတွေ ဆေးသလိုပဲ သစ်သား ခွက်ကြီးနဲ့ ဆေးရပါတယ်။ ဓာတ်ပုံစက္ကူတွေကတော့ (၁၂) လက်မ၊ (၁၀) လက်မသာရှိတဲ့ ခွက်သေးနဲ့ ဆေးလို့ရပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ဖလင်ကျ တော့ (၅) ပေ၊ (၄) ပေရှိတဲ့ ဆေးစိမ်တဲ့ခွက်ကြီးတွေ လုပ်ပြီးတော့မှ ခွက်ရဲ့အောက်အလယ်ကောင်မှာ တုံးခံပြီး ဟိုဘက် ဒီဘက်ကို ခေါက်ပြီး ဆေးစိမ်ရပါတယ်။ ဆေးစိမ်တဲ့အချိန်ကာလကို အပြင်ကနေပြီးတော့

နာရီကြည့်နေတဲ့သူက ဘယ်နှမိနစ် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်းကို အထဲမှ ဆေးစိမ်သူကြားအောင် အော်ပြောနေရတယ်။ ယခုစက်တွေမှာဆိုရင် ဆေးစိမ်ချိန်ကို ဘယ်နှမိနစ်ဆေးမယ်ဆိုတာကို ဆေးမစိမ်မီ အပြင်မှာရှိတဲ့ DEVELOPING TIME ကို မိနစ် ချိန်ထားပြီး စက်စမောင်းလိုက်လျှင် နောက်ထပ် ဘာမျှလုပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး။

ဦးအုန်းမောင်ကို 'မေတ္တာနဲ့သူရာ' ပြနိုင်လို့ ပြည်မြို့ G.C.B.A က ရွှေတံဆိပ်နဲ့ ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့ 'သုစရိတယုဝ' လူငယ်များအသင်း၊ အရက်ရှောင်ကြဉ်တဲ့အသင်းက အရက်ဖျက်၍ လူငယ်များ ပျက်ရကြောင်း ရိုက်ထားတာကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ရွှေတံဆိပ်ချီးမြှင့်ပါတယ်။ 'မေတ္တာနဲ့သူရာ' ဇာတ်ကားကို ပရိသတ် အားပေးလို့ အောင်မြင်လာတာကြောင့် ဒုတိယအနေနဲ့ 'ကျေးတောသူမနု' ဇာတ်ကားကို အစအဆုံး ပြည်မြို့မှာသွားရိုက်ကြတယ်။ စတူဒီယိုမရှိလို့ ပြည်နဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာရှိတဲ့ ထန်းတောထဲမှာ ဆက်တင်ဆောက်ပြီး ရိုက်ကြတယ်။ မင်းသမီးကတော့ မငွေမြိုင်တဲ့။ သူက ဇာတ်ထဲကပါ။ မင်းသမီးကြီးတော့ မဟုတ်ဘူး။ အပျိုတော်တို့၊ ယိမ်းသမတို့ လုပ်ရတဲ့သူပေါ့။ နောက်ပိုင်း 'ရတနာပုံ' ဇာတ်ကား ရိုက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ခင်ခင်နုလို့ နာမည်ကျော်သွားတယ်။ အဲဒီ မငွေမြိုင်ကိုလည်း ကျွန်တော်ပဲရှာခဲ့တယ်။

ဒဂုန်ပဦးဘတင်က မောင်မောင်တင်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ပြီး မင်းသမီးက တရုတ်ကပြားမလေး မကျင်မြိုင် သရုပ်ဆောင်တဲ့ 'ရွှေပေးလို့မရ' ဇာတ်ကားမှာ ရန်ကုန်မြို့က အထည်ကုန်သည် ဦးဆင်+ဒေါ်ဌေးရဲ့သား ကိုမောင်မောင်က သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း ၁၉၂၁ ခု၊ ၂၂ ခု မှာ ဗြိတိသျှဘားမားရဲ့ ပထမဆုံးကား 'သစ္စာနဲ့မေတ္တာ' ရုံတင်တဲ့အခါမှာလည်း လူကြိုက်များခဲ့ပါတယ်။ ဒါရိုက်တာကတော့ ဆရာခန့် ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်မဖြစ်ခင် နာမည်ကြီးခဲ့တဲ့ 'ဆန်း' ကဖေးပိုင်ရှင် ဦးထွန်း